

همه جا، خانهٔ من

«شرح رفتار شما با محیط زیست»

حسین سلیمانی

رهنما ۱۲۱

بسم الله الرحمن الرحیم

رهنما ۱۲۱ (همه جا خانه من)

نویسنده:

حسین سلیمانی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ----- ۵

رهنما۱۲۱ (همه جا خانه من) ----- ۷

مشخصات کتاب ----- ۷

اشاره ----- ۹

دریچه ----- ۱۴

درآمد ----- ۱۶

فصل اول » بگذار خوب زندگی کنم ----- ۱۸

اشاره ----- ۱۸

رفتار با آب و هوا ----- ۲۰

پنجره ----- ۲۰

پنجره ----- ۲۱

پنجره ----- ۲۲

پنجره ----- ۲۴

فصل دوم » لطفاً کمی نشاط ----- ۲۶

اشاره ----- ۲۶

پنجره ----- ۲۹

پنجره ----- ۳۰

پنجره ----- ۳۱

پنجره ----- ۳۲

فصل سوم » زبان بسته ها ----- ۳۴

اشاره ----- ۳۴

رفتار با حیوانات ----- ۳۶

پنجره ----- ۳۷

پنجره ----- ۳۸

پنجره ---- ۳۹
فصل چهارم » راهبَرِ راه ---- ۴۲
اشاره ---- ۴۲
رفتار با راه ها و جاده ها ---- ۴۴
پنجره ---- ۴۴
پنجره ---- ۴۵
پنجره ---- ۴۶
پنجره ---- ۴۷
فصل پنجم » که چی؟ ---- ۵۰
اشاره ---- ۵۰
رفتار با انرژی ها ---- ۵۲
پنجره ---- ۵۳
پنجره ---- ۵۵
پنجره ---- ۵۶
پنجره ---- ۵۷
فصل ششم » مسابقه با بالابر ---- ۵۸
اشاره ---- ۵۸
رفتار با ابزارهای کاری و امکانات زندگی ---- ۶۰
پنجره ---- ۶۱
پنجره ---- ۶۲
پنجره ---- ۶۴
پنجره ---- ۶۴
خلاصه ---- ۶۵
بیشتر بخوانیم ---- ۶۶
درباره مرکز ---- ۶۸

رهنما۱۲۱ (همه جا خانه من)

مشخصات کتاب

سرشناسه : سلیمانی، حسین، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور : همه جا، خانه من: «شرح رفتار شما با محیط زیست»/ حسین سلیمانی؛ تهیه و تنظیم اداره پاسخگویی به سوالات دینی آستان قدس رضوی؛ ویراستار زهرا مولایی؛ به کوشش محمد حسین پورامینی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۶۰ص.: مصور (رنگی) ؛ ۱۱ × ۱۷ س م.

فروست : به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی) ؛ ۲۲۱۶. رهنما؛ ۱۲۱.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۷۲۱-۳

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ دوم.

یادداشت : چاپ قبلی: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

موضوع : حفاظت محیط زیست -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : Environmental protection -- Religious aspects -- Islam

موضوع : حفاظت محیط زیست -- جنبه های قرآنی

موضوع : Environmental protection -- Qur'anic teaching

شناسه افزوده : پورامینی، محمد حسین، ۱۳۵۴ - ، گردآورنده

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

شناسه افزوده : شرکت به نشر(انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده : Behnashr Company(Astan Quds Razavi Publications)

رده بندی کنگره : BP۲۳۰/۱۵۵/س۸□۸ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۴۸۳

شماره کتابشناسی ملی : ۴۷۳۰۶۴۲

راه آفتاب

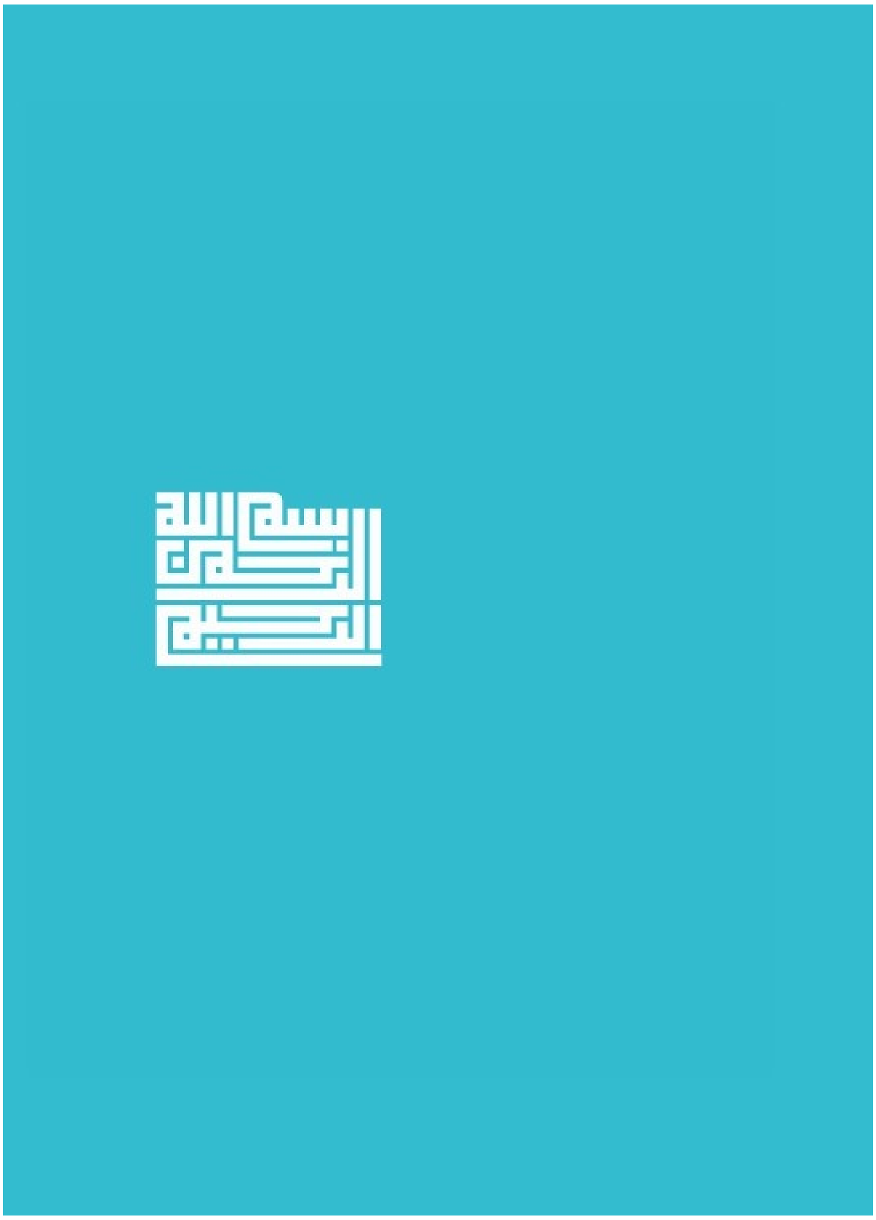
بر بهداشت محیط سفارش داشت و جاروب آستانه خانه را سبب جلب روزی می دانست. «۱»

بحارالأنوار، ج۷۳، ص۱۷۶.

ص:۱

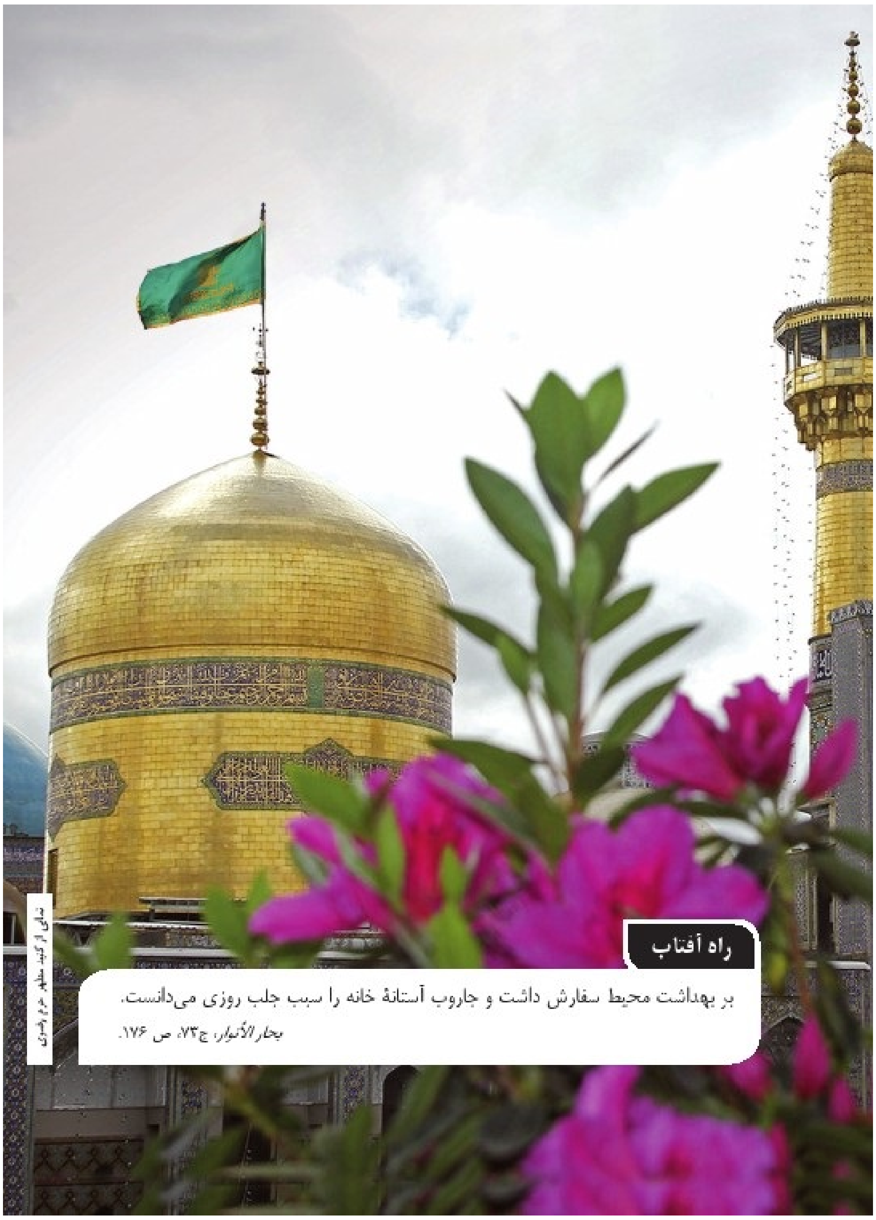
اشاره

تصویر

ص:۲

تصویر

نمایی از گنبد مطهر حرم رضوی
راه آفتاب
بر بهداشت محیط سفارش داشت و جاروب آستانهٔ خانه را سبب جلب روزی می‌دانست.
بحار الأنوار، ج۷۳، ص ۱۷۶.

تصویر

همه جا، خانه من

شرح رفتار «شما» با «محیط زیست»

دریچه

به محیط زیست فکر می کنی و به رابطه ات با «آن»، از خودت سؤال می کنی:

۱. رفتارت با آب و خاک چگونه باید باشد؟

۲. در تعامل با حیوانات چطور باید عمل کنی؟

۳. در ارتباط با انرژی ها چه رفتاری باید داشته باشی؟

۴. و به طور کلی رفتارت با محیط زیست چگونه باید باشد؟

«همه جا، خانه من» فرمول هایی هستند در جهت پاسخ به سؤالات بالا ـ و شرح رفتار «تو» با «محیط زیست» بر اساس مبانی اسلام.

تصویر

ص:۸

درآمد

یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی عبارست است از سبک زندگی کردن ... رسیدن به تمدن اسلامیِ نوین در درجه اول این است که از تقلید غربی پرهیز شود. ما متآسفانه در طول سال های متمادی، یک چیزهائی را عادت کرده ایم تقلید کنیم ... نگاه به مسئله آب و هوا، نگاه به مسئله غبار، نگاه به مسئله دود، نگاه به مسئله هوای سالم، نگاه

به مسئله آب سالم، نگاه به محیط زیست سالم، نگاه به مسئله جنگل ها، نگاه های اصلی است.(۱)

به آب نگاه می کنی، به سبزه ها و مراتع، به جنگل ها و کوه ها، به حیوانات و حتی به لوازم و وسائلی که با نیرویی که خدا به انسان هدیه کرده است، ساخته شده اند. به تمام این خانه عظیم و بزرگی که خدا برایت ساخته است نگاه می کنی و فکر می کنی به وسعت خانه ات. حس غرور داری؛ چرا که همه این کره آبی - خاکی خانه توست؛ تمامش. خانه ای که خدا برایت در نظر گرفته است به وسعت تمام زمین است.

ص:۹

۱- . مقام معظم رهبری در تاریخ ۲۳/۰۷/۱۳۹۱ و ۱۷/۱۲/۱۳۸۹.

فصل اول » بگذار خوب زندگی کنم

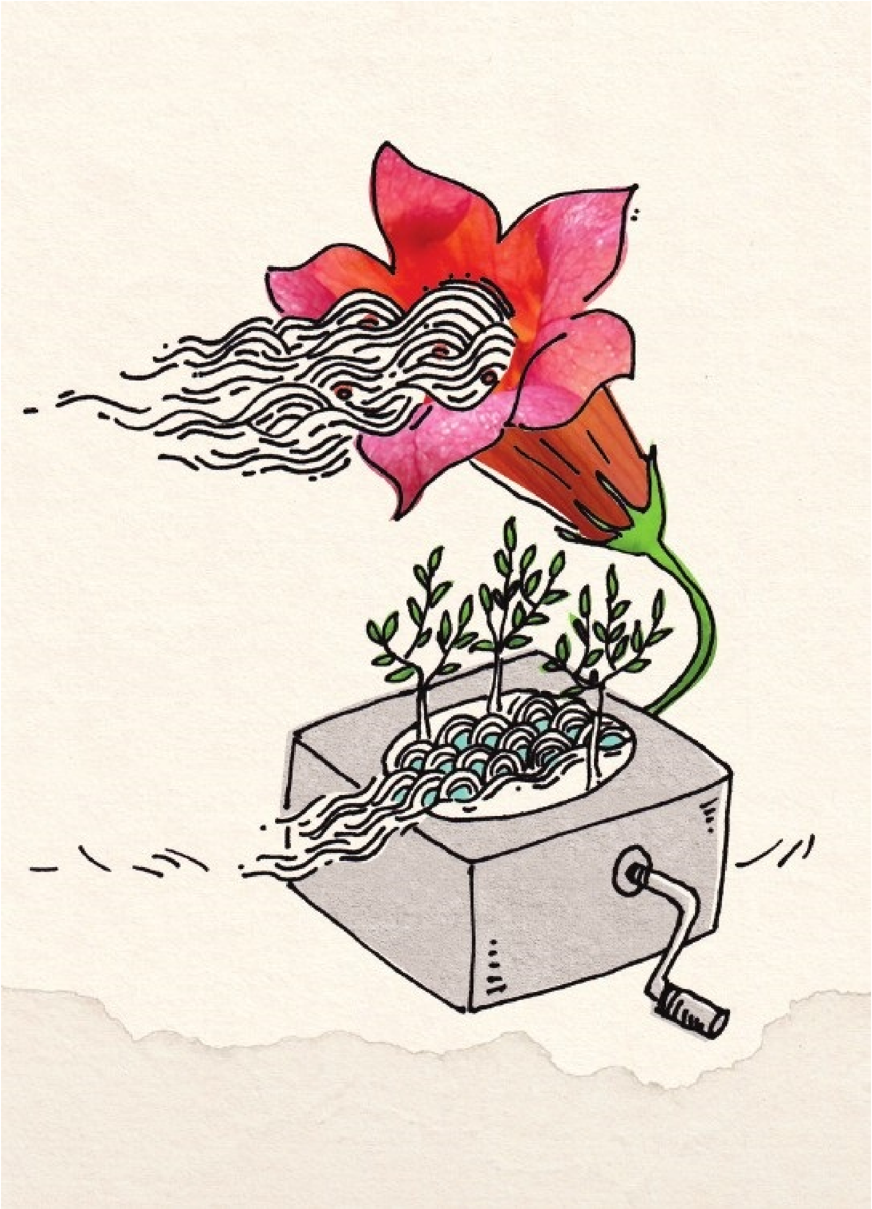
اشاره

تصویر

ص:۱۱

تصویر

ص:۱۲

رفتار با آب و هوا

انسان از ابتدای خلقت دوست داشته است در مکان هایی زندگی کند که آب و هوای مناسبی دارند. اینکه آب و هوای جایی خوب باشد مسئله ی پیچیده ای نیست، مسئله آن جا کمی پیچیده می شود که رفتار غلط انسان ها سلامت را از آب و هوا دور می کند و به مشکلاتی برمی خوریم که امروز از نظر آلودگی آب و هوا در جهان شاهدش هستیم! اسلام در خصوص تعامل انسان با آب و هوا فرمولی دارد که با استفاده از آن می شود از آب و هوا به درستی استفاده کرد. این فرمول از این قرار است:

پنجره

«مراقبت – آلودگی + استفاده صحیح + توسعه»

وقتی می گوییم آب و هوا، مقصودمان همه انواع آن است، باران، دریا، نهرها و رودها، آب پشت سدها و ... همان آبی که می گوییم «مایه حیات» است.

ص:۱۳

پنجره

وَ جَعَلْنا مِنَ الْماءِ کلَّ شَی ءٍ حَی.

و هر چیز زنده ای را از آب آفریدیم.(۱)

آب یکی از چیزهایی است که زندگی بدون آن شیرین نمی شود.(۲) آب و هوای سالم یکی از نعمت های الهی است و خداوند در روز قیامت از رفتار ما با نعمت ها سئوال خواهد کرد،(۳) اینکه با این نعمتش چه کردیم؟ چطور از آن استفاده کردیم؟ آن را به سلامت نگه داشتیم یا خیر؟!

افزایش شبکه های آبرسانی، سدسازی و مهار آب، جاری کردن نهرها و ... می توانند جزو موارد توسعه محسوب شوند، توسعه آبرسانی جزو مواردی است که حتی پس از مرگ نیز ثواب آن به انسان می رسد،(۴) توسعه آبرسانی به قدری اهمیت دارد که در قرآن کریم به مسئله ای مثل نگه داری و مهار کردن آب اشاره شده است.(۵)

ص:۱۴

۱- . انبیاء: ۳۰.

۲- . امام صادق می فرمایند: زندگی بدون هوای پاک، آب فراوان و زمین حاصلخیز، شیرین و گوارا نمی شود (بحارالأنوار، ج۷۵، ص۲۳۴).

۳- . در روز قیامت درباره]چگونگی استفاده از[نعمت هایی که داشتید، از شما سئوال خواهد شد (تکاثر: ۸).

۴- . رسول خدا می فرمایند: (از چیزهایی که حتی پس از مرگ نیز ثوابش به انسان می رسد) جاری کردن نهر آب است (مجموعه ورام، ج۲، ص۱۱۰).

۵- . و ما برای شما آب را به قدر معیّن از آسمان نازل کرده، در زمین نگاهش داشتیم (مؤمنون: ۱۸).

قسمت مهم این فرمول آلوده نکردن است، برخی از این آلوده کردن به دلیل شیوه استفاده است، برخی دیگر به دلیل نقص و ضعف در شبکه آبرسانی است، مثلاً ـ فرض کنید شبکه آبرسانی به طور کامل پاکیزه نباشد و باعث آلودگی شود و ... مسئولیت شهروندان، مدیران، صنعت گران و ... با توجه به فرمول فوق معنی پیدا می کند و هرکس در حیطه کاری خودش باید از آب و هوا مراقبت کند و یکی از مهم ترین مؤلفه های مراقبت از آب و هوا آلوده نکردن آن هاست، اگر آب و هوا آلوده نشود یکی از عوامل شیرینی زندگی وجود خواهد بود.

پنجره

صنعت و پیشرفت صنعتی و درآمدهای فزاینده کشور و افتخارات گوناگون علمی، متن زندگی و واقعیت زندگی را شیرین نمی کند؛ همه اینها باید مقدمه باشد برای اینکه مردم زندگی سالم و شیرین و مطلوب داشته باشند. از جمله چیزهائی که (در این شیرینی تأثیر) مستقیم دارد، مسئله محیط زیست است، محیط زندگی انسان هاست، مسئله آب و هواست.(۱)

گاهی رفتار ما با آب و هوا و محیط زیست مصداق پادشاهانی است که

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در بوستان ولایت به مناسبت روز درختکاری، ۱۷/۱۲/۱۳۸۹.

به هر شهر و کشوری که می رفتند آن جا را ویران می کردند،(۱) کمی به اطراف نگاه کنیم، بیشتر مکان هایی که انسان در آن ها قدم گذاشته است یا از نظر محیط زیست نابوده شده اند یا در آستانه نابودی هستند! چه می کنیم؟!

البته که آب و هوا خلق نشده اند فقط برای اینکه خلق شوند و البته که انسان باید از آن ها به درستی استفاده کند، یکی از موارد ساده استفاده صحیح اسراف نکردن است. دیدن زیبایی های آب، دریا ها، نهرهای زیبا، باران، آبشارها و همه شگفتی هایی که به وسیله آب به وجود آمده است از موارد استفاده صحیح از آب و هواست.(۲) وقتی کمی در این آب و هوا و شگفتی هایشان دقت کنیم کم کم روحمان می رود به سمت خالق هستی بخش، به سمت خدا، این حس که خداوند همه این ها را برای ما خلق کرده است باعث می شود احساس غرور کنیم و آن وقت است که باید از خودمان بخواهیم با کارهایمان خوب زندگی کردن را از دست ندهیم و کسی که باید بگذارد خوب زندگی کنیم، خود ما هستیم، پس به خودمان بگوییم: «بگذار خوب زندگی کنم».

۱- . پادشاهان وقتی به شهر و کشوری وارد شوند، تباهش کنند و عزیزانش را ذلیل سازند و کارشان همواره چنین بوده است (نمل: ۳۴).

۲- . در زمین سِیر کنید و نیک نظر کنید که چگونه خدا خلق را آفرید (عنکبوت: ۲۹).

پنجره

امام رضا می فرمایند:

طَعمُ الماءِ طَعمُ الحَیاهِ.

مزه آب، مزه زندگی است.(1)

ص:17

1- . بحارالأنوار، ج49، ص9.

فصل دوم » لطفاً کمی نشاط

اشاره

تصویر

ص:۱۹

تصویر

ص:۲۰

رفتار با خاک، کوه جنگل، فضای سبز و مراتع

دقت کرده اید که وجود داشتن یا از بین رفتن خیلی چیزها به رفتار خود ما بستگی دارد؟ یعنی مثلاً خود انسان با نوع رفتارش می توانـد جنگلی را بسازد یا نابود کند. خود انسان می تواند با استفاده صحیح از خاک، کوه، جنگل، فضای سبز و مراتع، به آبادانی زمین و زندگی خود و همه خلقت کمک کند و می تواند با استفاده غلط همه را از بین ببرد.

نشاط نیز از همین نوع است و ارتباط مستقیم با رفتار انسان دارد، اینکه چقدر انسان نشاط داشته باشد خیلی وقت ها به خودش، رفتارهایش و کارهایش بستگی دارد، انسان می توانـد برای خودش با اختراع، نوآوری و فکر جدیـد نشاط به وجود بیاورد و می تواند با کارهایش آن نشاط را از بین ببرد.

جدای از چیزهایی که خود انسان برای نشاط و سرگرمی اش به وجود آورده مجموعه ای از چیزها هم هست که نشاط آور است و در طبیعت وجود دارد، آن ها برای همه انسان ها هستند، یعنی در آن ها فرقی میان انسانی که الان زنـدگی می کنـد با انسانی که در هزاران سال پیش زندگی کرده و با انسانی که در آینده زندگی خواهد کرد، تفاوتی نیست.

ص:۲۱

طبیعت و نوع خلقت آدمی وابسته به آن هاست و روحیات آدمی به گونه ای است که آن ها برایش نشاط می آورند، حالا این انسان می تواند از آن چیزهای طبیعی درست استفاده کند و می تواند آن ها را از بین ببرد، درست استفاده کردن هم به خودش فایده می رساند و هم به مخلوقات، و غلط استفاده کردن نیز همین طور. خاک، کوه، جنگل، فضای سبز و مراتع از چیزهایی هستند که استفاده کردن از آن ها بر طبق نظر اسلام دارای فرمول است، فرمولی که می شود با استفاده از آن هم فوائد اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و حتی سیاسی کسب کرد و هم اینکه کمی نشاط واقعی داشت! این فرمول از این قرار است:

پنجره

«مراقبت + استفاده صحیح + توسعه»

زمین بدون در نظر گرفتن محیطش، بدون در نظر گرفتن خاک، کوه، جنگل، مراتع و فضای سبز قابل درک نیست. چیزی که زمین را زمین و قابل سکونت کرده است همین هاست و همین محیط زمین است و منابع طبیعی آن. اما سبک زندگی ما انسان ها خصوصاً در این دوره از زمان دقیقاً در جهت از بین بردن محیط زمین و منابع طبیعی آن است. در صورتی که خداوند از ما توقع دارد که زمین را آباد کنیم و نه ویران.

ص:۲۲

پنجره

وَاسْتَعْمَرَكُمْ فيها.

و آبادی آن (زمین) را به شما واگذار ساخت.(۱)

اساساً یکی از موارد ریشه ای در نظر اسلام درخصوص تعامل با تمام موارد محیط زیست توسعه آن ها است، یعنی چیزی دقیقاً در تضاد عمل ما انسان ها، انسان امروزی به جهت نیازهایی که برای خودش به وجود آورده مدام از محیط زیست کم می کند و به صنعت و تجارت خودش اضافه می کند، در صورتی که اسلام موافق گسترش محیط زیست است و مثلاً ـ سفارش به کاشتن نهال می کند حتی اگر از عمر جهان فقط اندکی باقی باشد!(۲) یا اینکه کاشتن نهال را جزو مواردی می داند که بعد از مرگ نیز ثوابش به انسان می رسد.(۳) پس توسعه در بحث محیط زیست و خصوصاً جنگل ها و ... جزو اصول تعامل با طبیعت است.

مورد دیگر، مراقبت از طبیعت است، از بین نبردن مراتع، درختان،

ص:۲۳

۱- . هود: ۶۱.

۲- . رسول خدا می فرمایند: اگر در دست شما نهالی بود و تا برپاشدن قیامت فقط به اندازه کاشتن یک نهال وقت باقی بود، آن را بکارید (مستدرک الوسائل، ج۱۳، ص ۴۶۰).

۳- . امام صادق می فرمایند: از چیزهایی که مؤمن پس از مردنش از آنها بهره مند می گردد، نهالی است که آن را کاشته است (بحارالأنوار، ج۶، ص۲۹۴).

فضـای سـبز و ... و آلوده نکردن آن ها(۱) همگی جزو موارد مراقبت از طبیعت هسـتند و تـأثیر این مراقبت در زنـد گی خود ما انسـان هـاست. نشاط سالم تر، هوای پاک تر و عمر بیشتر(۲) در گرو مراقبت از طـبیعت است و در نهـایت این مراقبت منجر به زنـد گی شـیرین تر و بهتر می شود. تصور ما این است که سـیاست، اقتصاد، فرهنگ، ورزش و ... جزو کارهای اساسـی است و طـبیعت و محیـط زیست فرعی هسـتند در صورتی که این مراقبت و توجه به طـبیعت جزو کارهـای اساسـی است و نه کارهـای فرعی.

پنجره

مسـئله گیاه و بوسـتان و درخت و این چیزها جزو مسائل اصلی است؛ این ها را جزو مسائل فرعی نباید به حساب آورد. درست است که در شـمارش مسائـل اساسـی کشور، چشم ها و نگاه ها به سـمت اقتصاد، به سـمت فرهنگ، به سـمت مسائل پولی، به سمت مسائـل سیاسـی کشانـده می شود - معمولاًـ این جور است - لیکن اگر بـا دقت نگاه کنیم، مسائلی که مربوط به زیسـت انسانی است، بیشتر از آن ها اهمیت دارد.(۳)

ص:۲۴

۱- . امام صادق می فرمایند: پیامبر از دستشویی کردن زیر درختان]و آلوده کردن آنها[منع کرده اند (همان، ج۱۸، ص۳۶۶).

۲- . امام علی می فرمایند: و از جمله چیزهایی که عمر انسان را زیاد می کند، پرهیزکردن از قطع درختان است، مگر اینکه آن قطع کردن ضرورتی داشته باشد (همان، ج۷۳، ص۳۱۹).

۳- . بیانات مقام معظم رهبری در بوستان ولایت به مناسبت روز درختکاری، ۱۷/۱۲/۱۳۸۹.

واقعاً این توجه کردن به طبیعت و مراقبت و استفاده صحیح از آن تأثیرش برای خود ماست و یک نگاه ساده به طبیعت زیبا، بیابان، کوه، جنگل، سبزه زار و مراتع می تواند در درون انسان نشاط واقعی را پدید بیاورد.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

وَالنَّظَرُ إِلَی الْخُضْرَهِ نُشْرَهٌ.

نگاه کردن به سبزه زار باعث نشاط می شود.(۱)

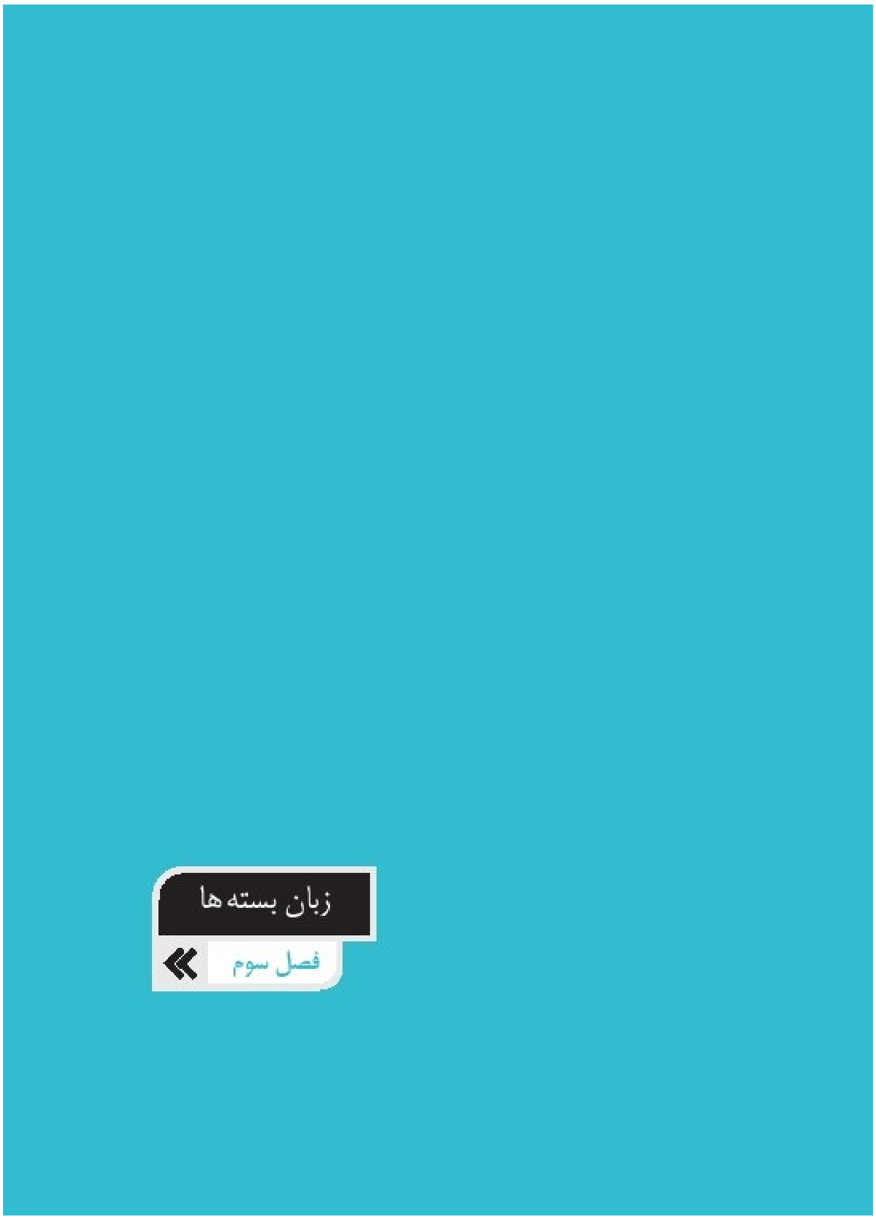
لازم است نسبت به طبیعت لطف و مهربانی کنیم تا خدا نیز مهربانی هایش را بیشتر از قبل نثارمان کند، خدا فقط منتظر یک بهانه است تا محبتش را بیشتر از قبل به ما هدیه بدهد و یکی از بهترین بهانه ها برای جلب محبت خداوند می تواند رفتار درست ما با طبیعت باشد.

۱- . عیون أخبارالرضا، ج۲، ص۴.

فصل سوم » زبان بسته ها

اشاره

تصویر

ص:۲۷

تصویر

ص:۲۸

رفتار با حیوانات

تصور کنید نمی توانید حرف بزنید، چه اتفاقی می افتد؟ چه مشکلاتی رخ می دهد؟ ارتباطاتتان چگونه خواهد بود؟ چگونه نیازهایتان را برآورده می کنید؟ و ... به هر حال ما انسانیم و اگر نتوانیم حرف بزنیم احتمالاً ـ با اشاره و استفاده از بدن مقصودمان را بیان می کنیم یا اینکه احتمالاً ـ می شویم مثل نوزاد که نمی تواند حرف بزند و مجبور می شود با گریه کردن منظورش را به دیگران بفهماند.

حالا فکر کنیم موجودی هستیم که نمی تواند حتی با اشاره و استفاده از بدنش مقصودش را بیان کند و یا اینکه گریه کند، چه خواهد شد؟! گرسنه می شود، تشنه می شود، مریض می شود و ... اما نمی تواند به سادگی مقصودش را بیان کند!

می دانید مخلوقات زبان بسته خدا، حیوانات، از این دسته هستند. ما در قبال آن ها چه مسئولیتی داریم؟! در قبال این موجوداتی که مانند دیگر موجودات بر روی کره زمین زندگی می کنند چه باید بکنیم؟

خیلی ساده است، اسلام برنامه اش برای زندگی از قبل از تولد تا پس از مرگ است و مثل دیگر موارد زندگی و رفتار که فرمول ارائه

ص:۲۹

می کند برای تعامل و رفتار با حیوانات نیز فرمول دارد، فرمول تعامل با حیوانات این گونه است:

پنجره

«بهره گیری مناسب - آزار و اذیت + مراقبت + کشتن حیوانات موذی»

از خودمان سؤال کنیم، چرا فلان حیوان را نگه داری می کنیم؟ از آن چه استفاده ای می بریم؟ به چه دردمان می خورد؟ حمل و نقل؟ ورزش؟ تغذیه؟ علم؟ تفریح؟! علت نگهداری و بهره گیری چیست؟! هرکسی پاسخ خودش را خواهد داشت و لازم است بدانیم که بهره گیری از حیوانات نباید مخالف با دستورات دینی باشد. مثلاً برخی حیوانات را به جان هم می اندازند و تفریح می کنند که این کار پسندیده ای نیست.(۱) برخی (غیر از مواردی که اجازه داده شده) از سگ نگه داری می کنند،(۲) برخی حیوانات و پرندگان را به عنوان اسباب بازی کودکان قرار می دهند و ...

۱- . رسول خدا از درگیرکردن حیوانات با یکدیگر نهی فرموده اند (مستدرک الوسائل، ج۸، ص۲۸۷).

۲- . حضرت علی می فرمایند: در سگ خیری نیست، مگر (مثلاً) در سگ شکاری و سگ همراه گله گوسفندان (وسائل الشیعه، ج۱۱، ص ۵۳۰).

پنجره

امام رضا می فرمایند:

لَاتَأْكلُوا الْقُنْبُرَهَ وَ لَاتَسُبُّوهَا وَ لَاتُعْطُوهَا الصِّبْیانَ یلْعَبُونَ بِهَا.

گوشت چکاوک را نخورده، به آن دشنام ندهید و آن را وسیله بازی کودکان قرار ندهید.(۱)

این ها همه نمونه هایی از بهره گیری است که از نظر اسلام مناسب نیست. اما از طرف دیگر عده ای برای تغذیه یا استفاده های مشابه مثل نساجی از برخی حیوانات بهره گیری می کنند، مثلاً عده ای اسب تربیت می کنند(۲) و از آن بهره گیری ورزشی می نمایند. عده ای از حیوانات در جهات علمی و پیشرفت های صحیح علمی بهره گیری می کنند و ... به هر حال لازم است در بهره گیری از حیوانات جهات مناسب آن را که مخالفتی با دین ندارد در نظر بگیریم و مثل خیلی چیزهای دیگر از این تعامل با حیوانات هم پلی بزنیم تا خداوند و در جهت رضایتش گام برداریم. در این زمانه مثل خیلی از زمان های دیگر برخلاف نظر فطرت، عده ای حیوانات را مورد اذیت و آزار قرار می دهند، مثلاً حیوانات را

۱- . تهذیب الأحکام، ج۹، ص۱۹.

۲- . رسول خدا می فرمایند: یکی از سرگرمی های مؤمن که باطل نیست، تربیت اسب است (وسائل الشیعه، ج۱۱، ص۴۹۳).

با آتش شکنجه می کنند،(۱) لباس تنشان می کنند و به تمسخر ازشان فیلم می گیرند، بیش از توان حیوان از وی کار می کشند و به حیوان زبان بسته توهین و دشنام می دهند،(۲) به موقع غذایش را فراهم نمی کنند(۳) و ... و تصور می کنند چون خداوند حیوانات را برای استفاده انسان آفریده است حق دارند هر روشی که می خواهند در تعامل با آن ها به کار بگیرند. در حالی که اسلام از آزار و اذیت حیوانات نهی کرده و در آخرت این کار را موجب عذاب دانسته است.(۴)

پنجره

وَالْأَنْعامَ خَلَقَها لَكم.

و خداوند حیوانات و چهارپایان را برای انتفاع شما آفرید.(۵)

ص:۳۲

۱- . رسول خدا از آزار و اذیت حیوان به وسیله آتش نهی کرده اند (بحارالأنوار، ج۶۱، ص۲۴۴).

۲- . امام صادق می فرمایند: از جمله حقوقی که بر گردن صاحب حیوان است اینکه: نباید بیش از طاقتش بر وی بار حمل کند و نباید به آن توهین کند و دشنام بدهد (تهذیب الأحکام، ج۶، ص۱۶۴).

۳- . حضرت علی به دخترشان ام کلثوم درباره مرغابی های خانه اش می فرمایند: دخترم! ... چیزی را حبس کرده ای که زبان ندارد تا وقتی گرسنه و تشنه شد، حرف بزند؛ پس خوراك و آبش را تأمین کند یا اینکه رهایش کن تا از گیاهان زمین بخورد (بحارالأنوار، ج۴۲، ص۲۷۸).

۴- . رسول خدا می فرمایند: در شب معراج در جهنم، زنی را دیدم که گربه اش او را گاز می گرفت؛ چراکه آن حیوان را بسته بوده و نه به آن غذا می داد و نه آن را آزاد می کرد که از غذاهایی که بر روی زمین است، تغذیه کند (مستدرك الوسائل، ج۸، ص۳۰۲).

۵- . نحل: ۵.

در صورتی که اسلام به انسان سفارش می کند در تعاملش با حیوان، خداوند و تقوا را در نظر بگیرد،(۱) به بهداشت، حفاظت و نگهداری حیوان اهمیت دهد(۲) و حتی استفاده از آب در جهت رفع تشنگی حیوان را بر استفاده از آن آب برای وضو گرفتن خویش ترجیح دهد.(۳) البته برخی حیوانات به انسان ضرر می رسانند و موذی (ضرر رسان) هستند و به همین جهت به کشتن آن ها اجازه داده شده است.(۴)

به نظر می رسد «زبان بسته»ی واقعی حیوانات نیستند؛ چرا که حیوانات نیز مشغول ذکر پروردگاراند،(۵) «زبان بسته»ی واقعی کسی است که زبان قلبش از ذکر خدا بسته شده باشد. «زبان بسته»ی واقعی کسی است که بدون دلیل نام زندگی اش را انسانی گذاشته در صورتی که زندگی اش تفاوتی با زندگی حیوانی ندارد و چه بسا خیلی از این انسان ها

۱- . حضرت علی می فرمایند: در رفتار با زبان بسته های خویش خداوند را در نظر بگیرید. به ایشان عرض کردند: زبان بسته ها چیستند؟ ایشان فرمودند: گوسفند، گربه، کبوتر و امثال اینها (بحارالأنوار، ج۷۳، ص۱۶۲).

۲- . پیامبر می فرمایند: آغل گوسفند را پاک نگهدارید و خار و خاشاک آن را از بین ببرید (اصول کافی، ج۶، ص۵۴۴).

۳- . حضرت علی می فرمایند: پیامبر مشغول وضوگرفتن بودند که گربه ای پیش ایشان آمد و پیامبر متوجه شدند که گربه تشنه است. پس ظرف را به سوی حیوان برد و پس از آب خوردن گربه، با باقی مانده آب وضو گرفتند (مستدرک الوسائل، ج۷، ص۱۹۱).

۴- . امام رضا می فرمایند: رسول خدا به کشتن کلاغ، لاشخور، مار، عقرب و سگ هار اجازه داده اند (وسائل الشیعه، ج۲۳، ص۳۹۵).

۵- . و هیچ موجودی نیست، مگر اینکه تسبیح و حمد او می گوید؛ اما شما تسبیح آنها را نمی فهمید (اسراء: ۴۴).

و انسان های فاسد در پیشگاه خداوند از حیوانات نیز پست تر باشند.(۱)

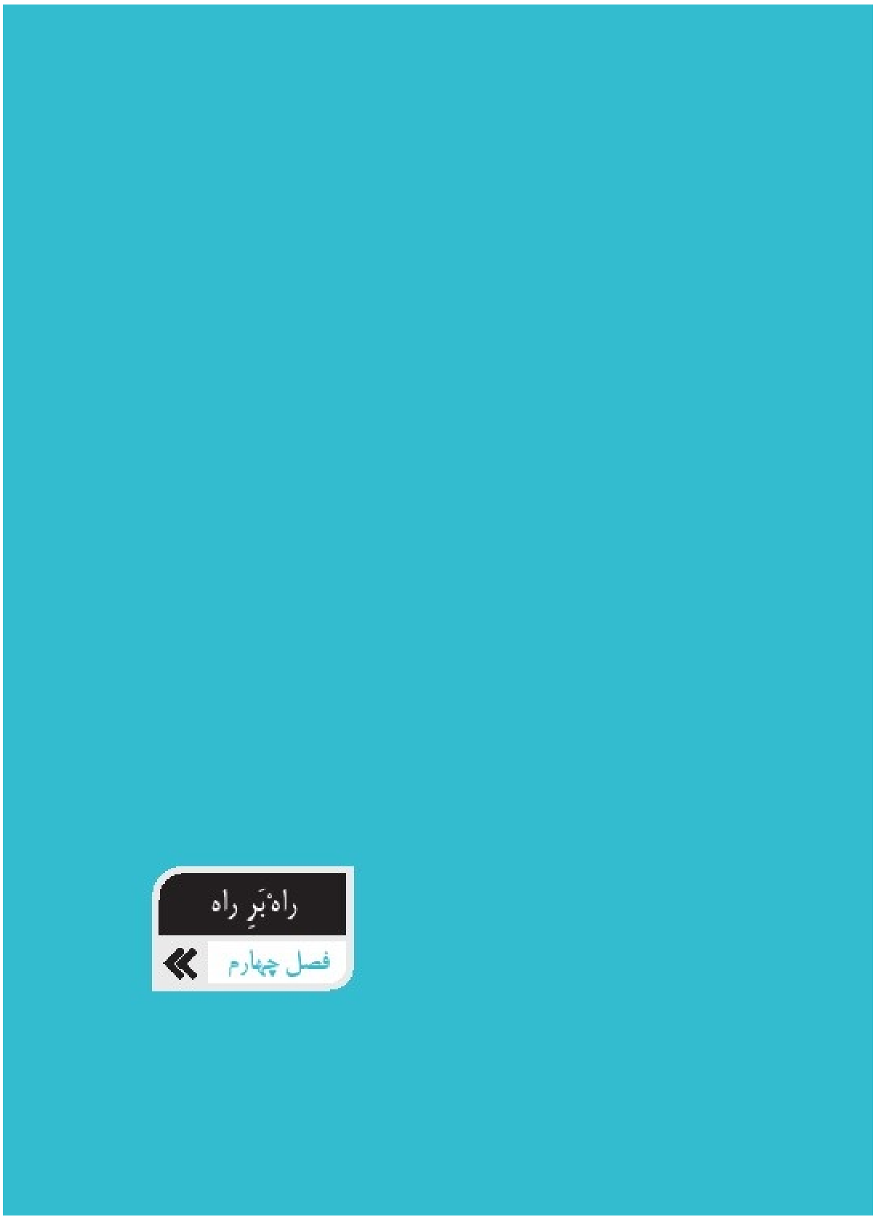
ص:۳۴

۱- . آنان را دل هایی است بی ادراک و معرفت و چشم هایی است بی نور بصیرت و گوش هایی است ناشنوای حقیقت؛ آنها مانند چهارپایان هستند، بلکه بسی گمراه ترند (اعراف: ۱۷۹).

فصل چهارم » راهبَرِ راه

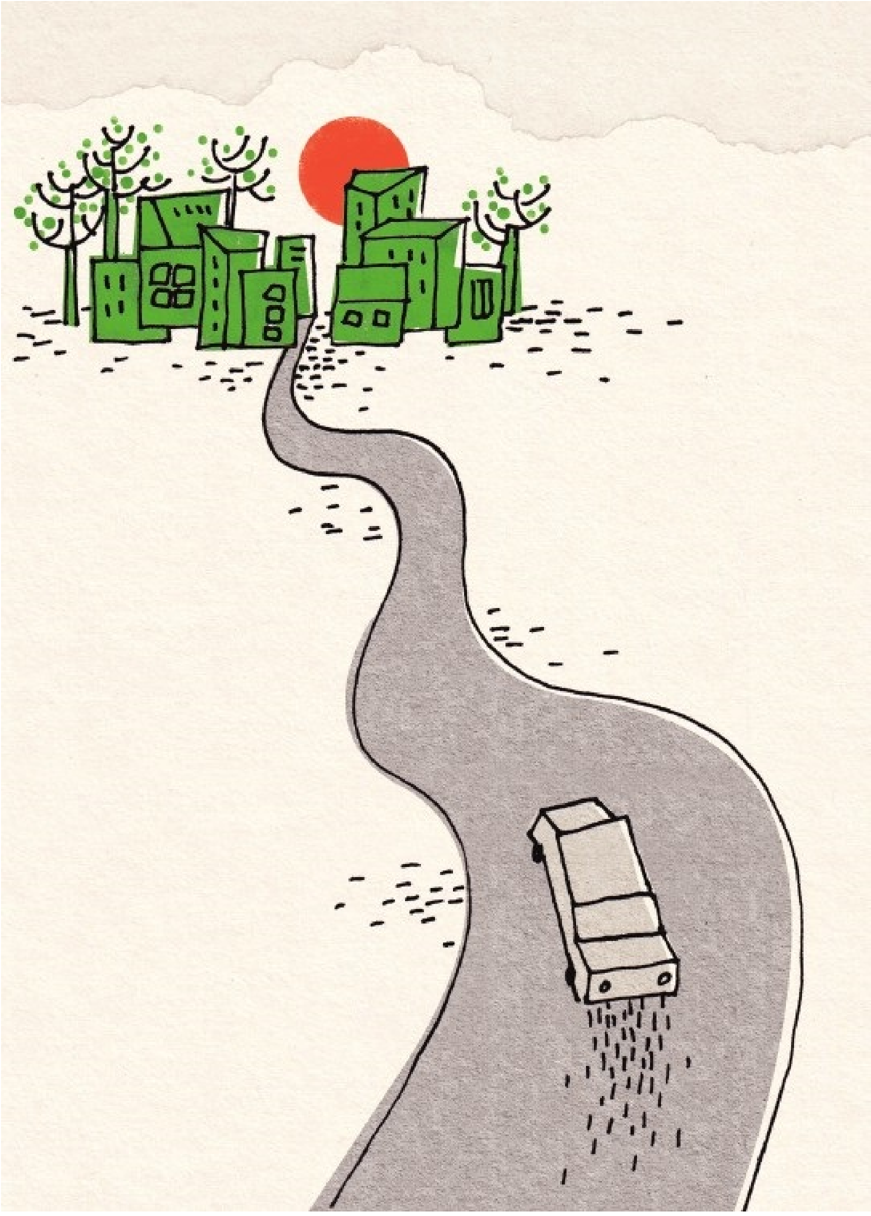
اشاره

تصویر

ص:۳۵

تصویر

ص:۳۶

رفتار با راه ها و جاده ها

«راه» همان مسیر است، همان جاده و خیابان، حالا این خیابان و مسیر می تواند مسیری علمی باشد، ورزشی باشد، فرهنگی باشد، سیاسی باشد و ... و می تواند خود راه و جاده باشد، همین راه های ساده که هر روز عابران و ماشین های بزرگ و کوچك در آنها مشغول رفت و آمد هستند، «راه بر» هم یعنی کسی که شما را در مسیری راهنمایی می کند.

«راهبر» ما در تمام ابعاد زندگی اسلام است و یکی از این ابعاد زندگی روش صحیح تعامل با راه ها و جاده هاست. در اینجا می خواهیم از اسلام به عنوان راه برمان بخواهیم فرمول تعامل با راه ها و جاده ها را به ما بگوید، و به همین دلیل عنوان این فصل شده است: «راه بر راه»، اسلام نیز این فرمول را در سه کلمه ساده خلاصه کرده است:

پنجره

«مراقبت + توسعه – سد معبر»

همان طور که آفرینش دریاها، کوه ها، جنگل ها، حیوانات، انسان ها و هر

ص:۳۷

چیز دیگری که در عالم هست از خداونـد است، راه و جاده نیز منسوب به اوست. راه سازی و جاده سازی عملی خدایی است. پس اصـل این کار را دست کم نگیریم و فکر نکنیم که کاری عادی است، خیر راه سازی و جاده سازی کاری است مربوط به خداوند و کاری که منسوب به او باشد کاری بزرگ است.

پنجره

الَّذی جَعَلَ لَکمُ الْأَرْضَ مَهْداً وَ جَعَلَ لَکمْ فیها سُبُلًا لَعَلَّکمْ تَهْتَدُون.

خدایی که زمین را برای شما گهواره کرد و در آن برایتان راه ها قرار داد، تا شاید به مقاصد خود راه یابید.(۱)

بـه همیـن دلیـل است کـه ائمه نیز در مسیر خداونـد قـدم می گذارنـد و زمـانی که امـام زمـان(عـج) ظهـور می کننـد یکی از کارهایشان توسـعه راه هاست،(۲) توسـعه می توانـد معانی مختلفی داشـته باشـد، یک معنایش ساخت و ساز جدید است، یک معنایش مجهزتر کردن راه های فعلی و ارتقای آن هاست و یک معنی دیگرش توسعه امنیت و نظافت. می تواند معانی دیگری هم داشته باشد. پس معنای توسعه را نباید محدود کرد

۱- . زخرف: ۱۰.

۲- . امام باقر می فرمایند: هنگامی که امام زمان(عج) ظهور کند، راه ها و خیابان های اصـلی را گسترش می دهد (مستدرک الوسائل، ج۱۷، ص۱۲۱).

به ساخت و ساز جدید و توسعه و ساخت و ساز جدید هم باید با اولویت مناطق محروم و مناطقی باشد که دسترسی شان به راه و جاده مناسب از دیگران کمتر است. اینکه شهرهای بزرگ و نقاط مختلفی که اقشار پردرآمد در آن جا زندگی می کنند، از نظر راه سازی و توسعه جاده ای ارتقا دهیم کار بزرگی نیست. کار بزرگ و اصلی آن است که به فکر توسعه راه ها و جاده های مناطق محروم باشیم.

پنجره

سیاست کلّی باید این باشد؛ روستاها را آباد کنید؛ زندگی را در روستاهای کشور آسان کنید؛ دسترسی روستاییان عزیز را - که از قشرهای محروم کشور هستند - به امکانات زندگی ممکن کنید؛ برای آن ها وسیله ارتباط، راه و جاده و امکان حمل و نقل و بقیه امکاناتی که برای یک زندگی راحت لازم است، به طور کامل فراهم کنید.(۱)

مراقبت کردن از راه ها دومین کلمه ای است که اسلام در فرمولش قرار داده است، مراقبت کردن از راه ها یعنی از بین بردن هر چیزی که در راه ها باعث آزار و اذیت مسلمانان است، امنیت راه ها، نظافت راه ها، از بین بردن موانع از راه ها و ... همگی جزو مراقبت از راه ها است. مراقبت

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از کشاورزان، ۱۲/۱۰/۱۳۸۰.

از راه ها هم صدقه است(۱) و هم ثواب قرائت چهارصد آیه از قرآن کریم را دارد.(۲) و ائمه مراقبت کردن از راه ها را و به خصوص رعایت بهداشت راه را همیشه مدنظر داشته اند.(۳)

پنجره

ابراهیم بن عباس می گوید:

وَ لارَأَیْتُهُ [اَبَاالحَسَنِ الرِّضا] تفَلَ قَطُّ.

هرگز ندیدم که امام رضا آب دهانش را به زمین بیندازد.(۴)

ولی امان از این سد معبر! امان ...

امان از این خانه ها، مغازه ها و ساختمان هایی که در کوچه ها و خیابان ها مسیر را تنگ کرده اند و عقب نشینی هم نمی کنند! امان از این هایی که بر سر راه ها بساط می کنند و راه را بند می آورند!

امان از این هایی که در وسط خیابان یادشان می افتد مسافر سوار کنند

۱- . رسول خدا می فرمایند: هرکسی که موجبات آزار مسلمانان را از سر راه ایشان بردارد، خداوند برای وی ثواب قرائت چهارصد آیه از قرآن را می نویسد (مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۳۸۵).
۲- . رسول خدا می فرمایند: کنارزدن موانع و عوامل آزار از راه ها، صدقه است (مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۳۸۵).
۳- . امام صادق می فرمایند: امام سجاد از مسیری می گذشتند که در آن مسیر چیزی که موجب اذیت مسلمانان است، وجود داشت. ایشان از اسب پیاده شد و با دست خود آن را از راه برداشتند (مستدرک الوسائل، ج۱۲، ص۳۸۵).
۴- . وسائل الشیعه، ج۱۲، ص۲۰۹.

و پیاده!

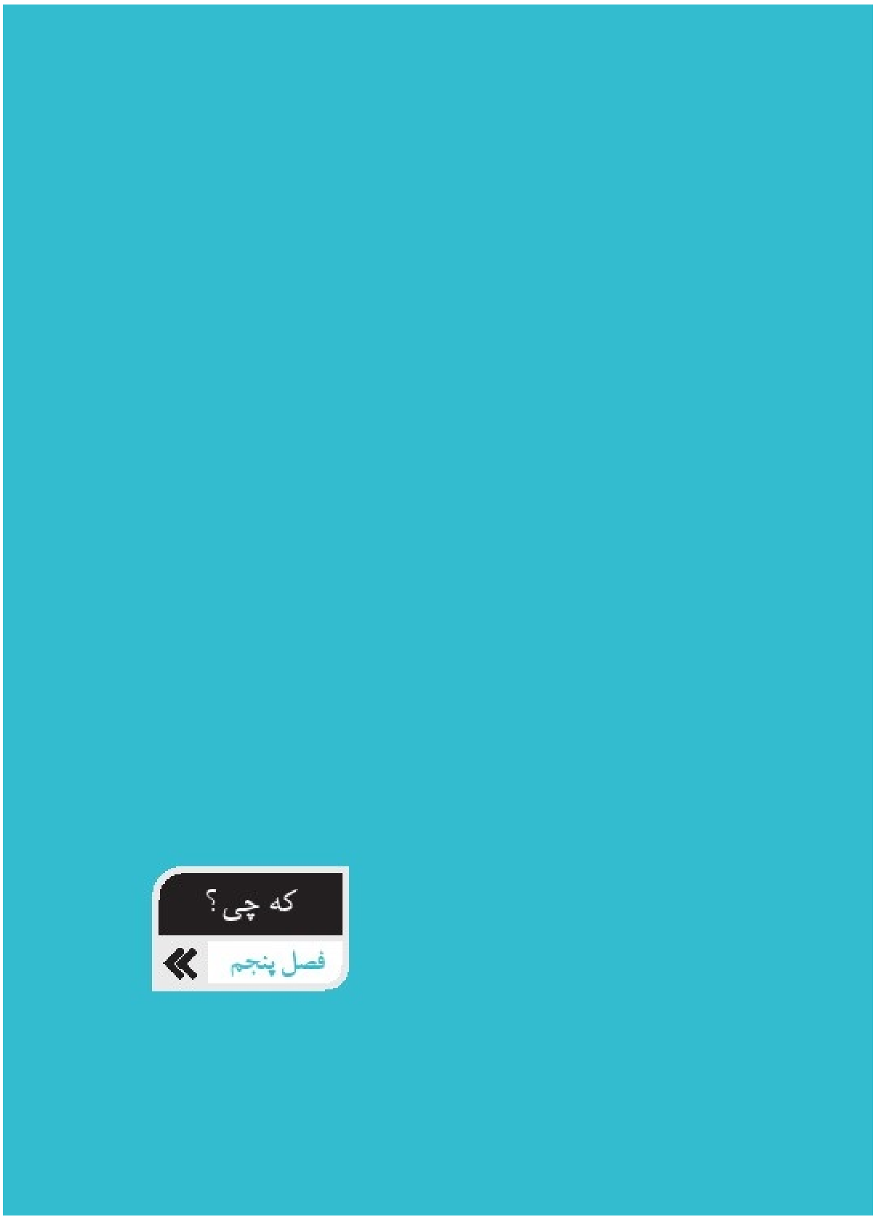
همه اینها جزو سد معبر است و سد معبرکننده از رحمت خداوند به دور![(1)] گاهی به این مسائل ساده نگاه می کنیم در صورتی که خداوند قانون را برایمان مشخص کرده است و اعلام کرده که نباید این کارها را کرد و ریشه خیلی از مشکلات همین عمل نکردن به دستورات خداوند است و ساده دیدن این مسائل ... فکر نکنیم فقط دروغ گفتن و مال حرام خوردن گناه است، سد معبر و آسیب زدن به راه ها و بستن راه مردم و موجبات آزارشان را فراهم کردن نیز گناه است، حواسمان باشد با گناه راهِ رحمت خداوند را سد معبر نکنیم.

۱- . رسول خدا می فرمایند: کسی که سد معبر کند و مانع عبور رهگذران شود، از رحمت خداوند به دور است (وسائل الشیعه، ج۱، ص۳۲۵).

فصل پنجم » که چی؟

اشاره

تصویر

ص:۴۳

تصویر

ص:۴۴

رفتار با انرژی ها

قصد این است که خیلی ساده توضیح داده شود، «که چی؟» تشکیل شده است از چهار حرف و سه نقطه. اما همین سؤال چهار حرفی و سه نقطه ای به ظاهر ساده، سؤالی اساسی است که می تواند روش زندگی خیلی از آدم ها را عوض کند.

این «که چی؟» دقیقاً بر روی نتیجه یک کار متمرکز می شود، مثلًا کسی می گوید: «می خواهم بروم مسافرت»

در پاسخش می گوییم: «که چی؟»

این یعنی می روی مسافرت که چه بشود؟ در مسافرت رفتن چه هدفی را دنبال می کنی؟ برای چه می خواهی بروی مسافرت؟!

ممکن است سفرش کاری باشد، ممکن است سفرش تفریحی باشد، ممکن است سفرش از سر بیکاری باشد، ممکن است سفرش به خاطر کار نادرستی باشد، ممکن است سفرش برای دیدن فامیل و حل

ص:۴۵

کردن مشکلی از ایشان باشد و ... مهم این است که پس از گفتن «که چی؟» علت و دلیل مسافرت رفتن و هر کار دیگر مشخص شود، آن وقت است که انسان بیهوده بودن یا نبودن کاری که می کند، می تواند دریابد و هر انسان عاقلی کار را زمانی انجام می دهد که نفع درست و مشخصی داشته باشد.

حالا برویم سر حرف اصلی مان:

«فرمول استفاده از انرژی ها»

روح حاکم بر این فرمول مصرف و محتوای سؤال «که چی؟» است:

پنجره

«این + انرژی در حال مصرف است + برای چه دارد مصرف می شود؟»

این فرمول را تمرینش می کنیم، مثلاً بنده در حال استفاده کردن از انرژی برق هستم و چندین لامپ در خانه ام روشن است. فرمول را به کار می گیرم:

این + برق + برای چه دارد مصرف می شود؟

از خودم سؤال می کنم، برق را مصرف می کنم «که چی؟»! بعد اگر این برق در جهت درست و به اندازه در حال مصرف باشد استفاده ام

ص:۴۶

از انرژی درست است، ولی اگر جهت استفاده از آن، یا میزان استفاده درست و به اندازه نباشد، باید فوراً از هدر رفتن انرژی جلوگیری کنیم. چرا؟ کمی جلوتر خواهیم گفت! خیلی اتفاق می افتد که مثلاً یک یا دو چراغ برای جایی کافی است ولی بی خود و بی جهت چراغ های زیادی را روشن می کنیم، خیلی اتفاق می افتد که نیاز به اتاقی نداریم اما بی خود و بی جهت وسیله سرمایشی یا گرمایشی در آن روشن است، خیلی اتفاق می افتد که در اتاقی از اتاق های خانه اساساً کسی نیست، اما بی خود و بی جهت چراغ های آن اتاق روشن است، شیر آب بی جهت باز است، ماشین بی جهت روشن است، تلویزیون بی جهت دارد هوار می کشد و گوشی های موبایل بی جهت در حال دریافت و ارسال پیامک و مکالمه هستند! از خودمان بپرسیم این همه انرژی برای چه دارد مصرف می شود؟! این همه هزینه وقتی و مالی کشور برای زدن سد، مهار رودخانه، تصفیه آب، لوله کشی، رساندن آب سالم به خانه ها، بعد همین طور شیر آب باز باشد؟! تازه انسان بیشتر حرصش می گیرد وقتی کسی که در حال وضو گرفتن است، شیر آب را ول کرده است به امان خدا! انصافاً خیلی خنده دار است! وضو گرفتن برای نزدیک شدن به خدا را همزمان با اسراف انجام می دهیم که کاری حرام است و باعث دور شدن از خدا و آتش جهنم!

پنجره

وَ أَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحابُ النَّارِ.

و حتماً اسرافکارها اهل دوزخ خواهند بود.(۱)

مگر نعمات خداوند فقط خوردنی ها و آشامیدنی ها هستند؟ برق، آب، گاز، تلفن، نفت، بنزین و ... این ها هیچ کدام نعمت خداوند نیستند؟(۲) نباید آن ها را درست مصرف کرد؟! باید درست و به اندازه مصرف کرد، جایی که لازم نیست چیزی مصرف شود نباید آن را مصرف کرد؛(۳) چرا که عقل انسان می گوید سرمایه ای را که با زحمت به دست آمده را نباید بیهوده هدر داد و جدای از این، اسراف و درست مصرف نکردن عاملی است که از روزی محروم می شویم،(۴) عاملی است که نعمت از

۱- . غافر: ۴۳.

۲- .[۲] رسول خدا می فرمایند: کسی که نعمات الهی را فقط در خوراکی ها و آشامیدنی ها بداند، با این نادانی خود کفران نعمات خداوند را کرده است (بحارالأنوار، ج۷۴، ص۱۵۸).

۳- . رسول خدا می فرمایند: ای علی! چهار چیز است که هدر می رود: ... روشن کردن چراغ در شب مهتابی ... (وسائل الشیعه، ج۵، ص۳۲۱)؛ کنایه از اینکه جایی که روشن است و نیازی به روشنایی نیست، نباید در آنجا بیهوده چراغ روشن کرد.

۴- . امام صادق می فرمایند: کسی که اسراف کند، خداوند وی را]از روزی[محروم می کند (وسائل الشیعه، ج۱۵، ص۲۷۷).

دستمان می رود(۱) و عاملی است که دعایمان مستجاب نمی شود.(۲) یعنی خودمان صرفه جوئی و درست مصرف کردن را انجام نمی دهیم و مجبور می شویم هزینه بیشتری برای استفاده از انرژی بپردازیم، بعد می گوییم چرا روزی مان کم شده است؟ چرا نعمت از دستمان رفته است؟ چرا دعایمان مستجاب نمی شود؟! در صورتی که عامل همه این ها درست مصرف نکردن و اسراف خودمان بوده ایم. وقتی خودمان از منابع و انرژی درست مصرف نکنیم در واقع به دشمن خدمت کرده ایم.

پنجره

این اسراف همان کاری را با کشور می کند که دشمن می خواهد! او از آن طرف به وسیله نفت، به وسیله تحریم اقتصادی و انواع و اقسام ضربه ها بر ملت ایران ضربه وارد می کند؛ از این طرف هم خود ما با اسراف و صرفه جویی نکردن، ضربه او را تکمیل می کنیم!(۳)

خیلی وقت ها درست مصرف نکردن و به جا مصرف نکردن حتی ممکن

ص:۴۹

۱- .[۵] امام کاظم می فرمایند: کسی که زیاده روی و اسراف کند، نعمت را از دست می دهد (بحارالأنوار، ج۷۵، ص۳۲۷).
۲- .[۶] امام صادق می فرمایند: چهار دسته اند که دعایشان مستجاب نمی شود؛ یکی از آنها کسی است که مالی]نعمتی[دارد و آن را از بین می برد و بعد می گوید خدایا روزی ام گردان ... (اصول کافی، ج۴، ص۵۷).
۳- . بیانات مقام معظم رهبری در دیدار زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱/۱/۱۳۷۷.

است بلای جانمان هم بشود، سری به روزنامه ها و خصوصاً صفحه های حوادث آن ها بزنید متوجه منظورم خواهید شد، مثلاً گاهی چراغی را در خانه بی دلیل روشن می گذاریم و به مسافرت می رویم و بعد همان چراغ باعث آتش سوزی خانه و از بین رفتن مالمان می شود، حالا اگر آتش سوزی در زمانی اتفاق بیافتد که کسی در خانه باشد که خطر جانی نیز خواهد بود.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

أَطْفِئُوا الْمَصَابِيحَ بِاللَّيلِ ... فَتُحْرِقَ الْبَيتَ وَ مَا فِيه.

چراغ ها را هنگام شب خاموش کنید ... چرا که ممکن است موجب آتش سوزی خانه و هرچه در آن است شود.(۱)

کاش انرژی را هم همان گونه مصرف کنیم که خدا می خواهد، همان گونه مصرفش کنیم که خدا می پسندد. یک انرژی هم هست که از همه انرژی ها مهم تر است و بیش از همه انرژی ها هم هدر می رود؛ «فرصت و وقت و زمان و عمر».

از خودمان بپرسیم: این عمری که دارم مصرفش می کنم، دارد خرج چه چیزی می شود؟

کاش پاسخش «خدا» باشد. کاش ...

ص:۵۰

۱- . وسائل الشیعه، ج۵، ص۳۲۴.

فصل ششم » مسابقه با بالابر

اشاره

تصویر

ص:۵۱

تصویر

ص:۵۲

رفتار با ابزارهای کاری و امکانات زندگی

مـدتی قبـل در ساختمانی یازده طبقه افرادی از سـر تفریـح، از طبقه های بالا دکمه طبقه همکف را می زدنـد و همزمان مسابقه می دادنـد، یـک نفر از پله ها می دویـد و دیگری داخل بالابر بود، گاهی وقت ها هم کسـی خودش تنها با بالابر خالی مسابقه می داد و گاهی برنده هم می شد! یادم هست همان وقت ها برای چند روز بالابر خراب شد و مردم مکافاتی داشتند برای بالا و پـایین رفتن و بـاز خـاطرم هست خـانواده ای میهمـان داشت و منزلشـان در طبقه یازدهم بود و میهمانشان دقیقاً موقعی آمـد که بالابر خراب شـده بود! او ترجیح داد در میهمانی شـرکت نکند تا اینکه یازده طبقه را از پله ها بالا برود! افراد آن خانواده خیلی جلوی میهمانشان شرمنده شدند و همه این ها از یک «مسابقه با بالابر» شروع شد!

این یک نمونه واقعاً خنده دار و غم انگیز از رفتار ما با یکی از امکانات زندگی و ابزارهای کاری مان بود، اگر این گونه رفتار کردن غلط است که هست، پس رفتار و شیوه تعامل صحیح با ابزارهای کاری و امکانات زندگی چیست؟

پاسخ به این سؤال در فرمول زیر است:

پنجره

«مراقبت + استفاده صحیح»

قدیم ترها از چهارپایان برای رفت وآمد استفاده می کردند؛ مثلاً بسیاری از مردم از اسبشان به خوبی مراقبت می کردند، به بهداشت اسب، به تغذیه اش به اینکه درست از آن استفاده کنند و ... و حالا چطور؟! آیا نمی شود گفت برخورد با ابزارهای کاری و امکانات زندگی هم باید همین گونه باشد؟

بیایید فرض کنیم ماشینمان یک موجود زنده است، به نظر شما می توانیم به سادگی از مراقبت کردن از آن چشم بپوشیم؟ فرض کنید تابستان است و آفتاب شدیدی هم هست، اگر ماشین ما یک موجود زنده است و بودنش زیر آفتاب شدید باعث مستهلک شدن و خراب شدنش می شود چرا باید بگذاریم زیر آفتاب بماند؟!

اگر یخچال و فریزر یک موجود زنده هستند چرا باید در منطقه ای که برق زیاد نوسان دارد از محافظ استفاده نکنیم و باعث بشویم آن ها از بین بروند؟! به نظر می رسد مطلب واضح است و اینکه ابزارهای کاری و امکانات زندگی نیاز به مراقبت و استفاده صحیح دارند کاملاً روشن است.

ص:۵۴

پنجره

امام رضا می فرمایند:

اِنَّ اللهَ یُبْغِضُ ... اِضاعَهَ الْمالِ.

خداوند، تباه سازی اموال را دشمن می دارد.(۱)

ابزارهای کاری و امکانات زندگی نیز جزو مخلوقات عالم هستند، اما مخلوقاتی که انسان با نیرویی که خداوند به وی داده آن ها را خلق کرده است و لازم است مثل هر مخلوق دیگری از آن ها به درستی مراقبت کرده و به درستی استفاده کنیم. مثلاً بر اساس نظر اسلام داشتن مرکب و وسیله نقلیه خوب جزو سعادت انسان مؤمن است،(۲) از خودمان سؤال کنیم چرا باید سعادت خودمان را به دست خودمان با درست استفاده نکردن از بین ببریم؟!

قرآن کریم در گذشته این وعده را داده است که در آینده چیزهایی به عنوان وسائل نقلیه خلق خواهد شد متفاوت از اسب، الاغ، شتر و ...(۳) و حالا انتظار می رود همان رفتاری که با اسب و الاغ و شتر به عنوان

ص:۵۵

۱- . تحف العقول، ص۴۴۳.

۲- . امام صادق می فرمایند: از سعادت مؤمن،داشتن مرکبی است که به وسیله آن نیازهای خودش و حقوق برادران دینی اش را برآورده کند (وسائل الشیعه، ج۱۱، ص۴۶۴).

۳- . و اسب ها و استرها و الاغ ها را آفرید تا [هم] بر آنها سوار شوید و [هم] برای شما مایه زینت باشند و چیزهایی خلق می کند که شما نمی دانید (نحل: ۸).

وسیله نقلیه باید انجام می دادیم را با این وسائل نقلیه و مرکب های جدید انجام بدهیم!

استفاده کردن از امکانات زندگی نیز دارای قاعده است.

در گذشته وسائل نقلیه نیاز به مراقبت داشته اند، پس صاحبان آن ها سعی می کردند آن ها را از خطر دزدی دور نگه دارند، مواد غذایی مناسب به آن ها بدهند و به اندازه از آن ها استفاده کنند که از بین نروند! حالا بیاییم به زمان فعلی، ما یک ماشین داریم، چه باید بکنیم؟ همان کاری که در گذشته می کردند! یعنی لازم است وسیله نقلیه را در جایی امن قرار دهیم، درهایش را قفل کنیم که دزدی نشود، سوخت مناسب برایش تهیه کنیم، چیزهایی را که نیاز به تعویض دارند به موقع تعویض کنیم و در کل لازم است درست از آن مراقبت کنیم!

این رفتار اختصاص به ماشین ندارد، هر وسیله دیگر و ابزار دیگری را هم که تصور کنید باز لازم است ما از آن مراقبت کرده و درست استفاده کنیم، به هر حال ما در مقابل همه نعمت هایی که خداوند مستقیم یا غیرمستقیم در اختیارمان قرار داده است، مسئولیم و در قیامت لازم است در خصوص چگونگی استفاده مان از نعمت ها پاسخ دهیم(۱) خصوصاً در خصوص اسراف کردن و از بین بردن امکانات زندگی؛ چرا که در زمانه ما در این خصوص اسراف زیاد اتفاق می افتد.

۱- . در روز قیامت در خصوص (چگونگی استفاده از) نعمت هایی که داشتید، از شما سئوال خواهد شد (تکاثر: ۸).

پنجره

اگر شما تبذیر کنید شما هم برادر شیطان ها هستید ... اسراف نکنید، تبذیر نکنید. ابزار یدکی ماشین ها را مستهلک نکنید.(۱)

اسراف کردن چیزی است که شامل همه ابزارها و امکانات زندگی می شود و یکی از موارد درست استفاده نکردن استفاده مسرفانه است، کاری که برادران شیطان انجام می دهند! بله تعجب نکنید، برادر شیطان ها! براساس قرآن کسانی که اسراف می کنند برادران شیطان ها هستند، فکر نمی کنم کسی دوست داشته باشد با شیطان ها فامیل شود این طور نیست؟ پس بهتر است کارهایی که مشابه مسابقه دادن با بالابر است فراموش کنیم، آن وقت هم مردم راحتند و هم خودمان برادران جدید از نوع شیطان پیدا نمی کنیم!

پنجره

اِنَّ الْمُبَذِّرینَ کانُوا إِخْوانَ الشَّیاطینِ وَ کانَ الشَّیطانُ لِرَبِّهِ کفُوراً.

اسرافکاران برادران شیطان هایند، و شیطان کفران پروردگار خود کرد.(۲)

ص:۵۷

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در نخستین نمازجمعه پس از شروع جنگ تحمیلی، ۴/۷/۱۳۵۹.

۲- . اسراء: ۲۷.

خلاصه

«همه جا، خانه من» رفتار با محیط زیست را برایت شرح داد و حالا می دانی که در رفتار با محیط زیست باید مراقبت، توسعه و استفاده صحیح را محور قرار دهی. این سه، قانون کلی رفتار تو با محیط زیست است.

ص:۵۸

بیشتر بخوانیم

۱. اسلام و محیط زیست. عبدالله جوادی آملی. انتشارات اسراء.

۲. مفاتیح الحیاه. عبدالله جوادی آملی.انتشارات اسراء.

محیط زیست در اسلام. عسگری اسلام پور. انتشارات مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما.

ص:۵۹

تصویر

مجموعهٔ یک صد جلدی کتابچه های رهنما
مرکز پخـش : مشهد مقدس،حرم مطهر، نبش باب الجواد(علیه السلام)، فروشگاه عرضهٔ محصولات رضوی
تلفـن : ۰۵۱-۳۲۲۸۵۲۰۴

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِی الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آيا كسانى كه مى‌دانند و كسانى كه نمى‌دانند يكسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه ای
قائمیه
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹